

УДК 378.147:793.3-051(477)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ХОРЕОГРАФІЧНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Ольга Хващевська

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і практики початкової освіти
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна
ORCID ID 0000-0002-3238-8244
bobr.san83@gmail.com

Володимир Котов

доцент кафедри музики і хореографії
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна
kotovvladimirgrigorovich2209@gmail.com

Анотація. У статті висвітлено сучасні тенденції та особливості розвитку хореографічно-педагогічної освіти в закладах вищої освіти України. Зазначено, що професійна підготовка майбутніх хореографів ґрунтується на нових стандартах вищої освіти та відбувається з урахуванням інтеграційних процесів у мистецькій галузі. Проаналізовано специфіку підготовки фахівців із хореографії у різних закладах вищої освіти, зокрема наявність окремих факультетів хореографічного мистецтва, поєднання мистецької та педагогічної складових. Розглянуто інноваційні методи практичної підготовки майбутніх хореографів, такі як творчі проєкти. Висвітлено питання розвитку хореології як науки про танець. Окреслено фахові дисципліни та умови для розвитку хореографічно-педагогічної освіти. Окрему увагу приділено ролі аматорських колективів для професійного становлення майбутніх педагогів-хореографів. Розглянуто тенденції розвитку народно-сценічної хореографії, що перебуває під впливом традицій та новацій. Зроблено висновок, що хореографічно-педагогічна освіта в Україні динамічно розвивається, поєднуючи кращі традиції та сучасні підходи у професійній підготовці майбутніх фахівців-хореографів.

Ключові слова: мистецька освіта; хореографічно-педагогічна освіта; заклади вищої освіти; спеціальність 024 Хореографія; професійна підготовка хореографів.

Постановка проблеми в загальному вигляді. На сьогодні мистецька освіта в Україні переживає період оновлення, переформатування, що відбувається відповідно до нових підходів до змісту мистецької освіти. Професійна підготовка майбутніх хореографів ґрунтується на затверджених в останні роки Державних стандартах вищої освіти зі спеціальності 024 Хореографія галузі знань 02 Культури і мистецтво: стандарти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів (2020), а також третього (освітньо-наукового) рівня (2022). В сучасній педагогічній науці відбувається

наукове осмислення основних підходів до професійного розвитку хореографів, формування їхньої професійної компетентності, усвідомлення особливостей хореографічно-педагогічної освіти в умовах домінування інтеграційних процесів у загальній мистецькій освіті.

Вищу хореографічно-педагогічну освіту (спеціальність 024 «Хореографія», галузь знань 02 «Культура і мистецтво») здобувачі отримують в багатьох ЗВО, в деяких з них існують окремі факультети хореографічного мистецтва зі спеціалізаціями «Народна хореографія», «Сучасна хореографія», «Бальна хореографія» та ін., в інших – професійна підготовка хореографів здійснюється на факультетах мистецтв або поєднується з іншими спеціальностями, наприклад, із початковою освітою. Серед провідних закладів вищої освіти, в яких можна отримати спеціальність 024 Хореографія: Київський національний університет культури і мистецтв (факультет хореографічного мистецтва), Київський університет імені Бориса Грінченка (факультет музичного мистецтва і хореографії). Якісну професійну підготовку хореографів здійснюють у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв (інститут сучасного мистецтва), у Криворізькому педагогічному інституті (факультет мистецтв), у Львівському національному університеті ім. Франка підготовка (факультет культури і мистецтв), у Харківській державній академії культури (факультет хореографічного мистецтва). у названих закладах вищої освіти створено потужні мистецькі освітні середовища, у професійному навчанні домінує мистецька складова.

Крім того, в кількох ЗВО у підготовці хореографів поєднуються мистецька та педагогічна складові, фахівців з хореографії готують в інших структурних підрозділах, зокрема на факультетах педагогічної освіти (Львівський державний університет фізичної культури), в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького), на факультеті початкової освіти та мистецтва (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка), на психолого-педагогічному факультеті (Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка), на художньо-педагогічному факультеті (Рівненський державний гуманітарний університет), зануритись у спортивну хореографію здобувачі мають можливість на тренерському факультеті Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різні аспекти вітчизняної хореографічно-педагогічної освіти вивчають українські теоретики та практики танцювального мистецтва О. Бігус, Т. Благова, Ю. Горських, Н. Добролюбова, С. Калашник, О. Козачук, Л. Косаковська, О. Мартиненко, Р. Павленко,

О. Плахотнюк та ін. Вони розглядають мистецтвознавчі та культурологічні аспекти розвитку жанрової палітри хореографії як виду мистецтва, вивчають зміст та структуру професійної компетентності майбутніх хореографів в Україні, методологічні підходи та зарубіжний досвід підготовки хореографів, практичні методи та хореографічно-педагогічні інновації.

Українськими дослідниками Г. Ніколаї (2013) та О. Ребровою (2016) сформульовано сутність хореографічно-педагогічної освіти як нової галузі педагогічної освіти з власною організаційною структурою та програмним змістом, що спрямована на забезпечення підготовки конкурентоспроможних на світовому ринку праці фахівців – вчителів хореографії, спроможних здійснювати державне замовлення на гармонізацію духовного і фізичного розвитку дітей та молоді в умовах цивілізаційних загроз. Ці загально-теоретичні положення розвинені в наукових розвідках Л. Андрощук (2019), Н. Чілікіної (2015), Ю. Тараненко (2017).

Метою статті є аналіз сучасних тенденцій розвитку хореографічно-педагогічної освіти у закладах вищої освіти України та виокремлення особливостей професійної підготовки майбутніх хореографів на підставі аналізу наукових розвідок вітчизняних науковців.

Методи дослідження. Дослідження базується на загальнотеоретичних методах аналізу, синтезу, узагальнення і класифікації, залучення яких викликано необхідністю ретельного вивчення сучасних наукових джерел в галузі хореографічно-педагогічної освіти, аналізу фактів, їх узагальнення, класифікації. Основна увага приділялась вивченню інноваційних підходів у сучасній професійній підготовці хореографів.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні в ЗВО України активно розвивається система підготовки майбутніх педагогів-хореографів, яким отримують не лише спеціальні знання і уміння. Наразі відбувається розвиток особистості, здатної до вільного, самостійного та творчого мислення та дій, спостерігається поєднання традицій і новаторства, увага приділяється й дбайливому збереженню культурної спадщини України. Розглянемо інноваційні методи, які використовують в професійній підготовці хореографів педагогіки-практики та обґрунтовують науковці теоретики.

Л. Андрощук (2019, 1) розглядає роль інновації в практичній підготовці студентів у системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні, зокрема аналізує результати розробки інноваційного творчого проекту здобувачами. У процесі розробки інноваційного творчого проекту студенти пишуть сценарій, обирають музичний матеріал, зустрічаються з потенційними виконавцями, створюють танцювальний твір, проводять низку репетицій. Репетиції з дітьми

дозволяють студенту зрозуміти, які психолого-педагогічні труднощі виникають у процесі роботи з дітьми та як застосовувати особистісно-орієнтований підхід у професійній діяльності. Колективні проекти демонструють спроможність здобувачів працювати в колективі, реалізовувати власні творчі ідеї з урахуванням концепції вистави. Аналіз результатів роботи студентів над інноваційним творчим проектом дозволяють скорегувати індивідуальну освітню траєкторію майбутнього вчителя хореографії. На думку дослідниці, творчий проект, як одна з форм практичної інноваційної діяльності, забезпечує створення сприятливого середовища для ефективної творчої взаємодії всіх учасників практики: викладачів (керівників і методистів практики), студентів-практикантів, учнів. Підготовка інноваційних творчих проектів у системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні під час проходження практики студентами сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх учителів хореографії та їх готовність до реалізації творчого потенціалу підростаючого покоління (Андрощук, 2019, 2).

О. Чепалов (2013) аналізує специфіку хореології як науки про танець, що має допомагати майбутнім фахівцям з хореографії в опануванні теоретичних підвалин хореографічного мистецтва в широкому культурологічному контексті. Ця наукова й естетична система базується на вивченні всіх можливих форм людського руху. Тож, хореологія не претендує на вирішення суто практичних завдань у галузі танцю. Її мета – зробити більш усвідомленим та стилістично цілісним створення і когнітивне прочитання хореографічного твору. Адже хореологія, на відміну від інших галузей мистецтвознавства, таких як музикологія, театрознавство, кінознавство (фільмологія), дослідження в галузі образотворчого мистецтва й архітектури (іконологія), й понині не має більш-менш визначених теоретичних підвалин та базується переважно на емпіричному досвіді практиків танцю, іноді достатньо консервативному (Чепалов, 2013).

На цілком справедливую думку Н. Чілікіної (2015), в Україні хореографічне мистецтво (його теорія, історія, практика, методи, критика), і власне наука хореологія досі не представлена серед мистецтвознавчих наук, вона знаходиться на початковому етапі становлення. Проте наукові дослідження в галузі хореографії стають більш чисельними, дедалі систематизованими (поступово змінюються та доповнюються концептуальні основи) та науково перспективними. Це відкриває нові можливості виконавства, освіти та творчості хореографів сучасності. Авторка визначила проблемні напрями сучасної хореографічної освіти в Україні, як-от:

– залучення наукових галузей (епістемології, кінетики, феноменології, соматика та ін.) до вивчення хореології;

- використання системного та синергетичного підходу як наукової методології досліджень хореографічної культури;
- побудова методики професійної освіти на підґрунті «танцювального плюралізму», який дозволяє розвинути професійні навички в різних танцювальних техніках, стилях і школах;
- включення у хореографічну освіту України соматичного навчання, яке є перспективним для подальшого розвитку сучасної хореографії (Чілікіна, 2015).

Л. Андрошук (2019, 2), докладно вивчаючи фахову підготовку майбутніх педагогів-хореографів в системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні, аналізує фахові дисципліни відповідно до навчальних планів, освітньо-професійних програм низки ЗВО, які здійснюють набір на спеціальності 024 Хореографія та 014 Середня освіта (Хореографія), освітньо-професійні програми передбачають формування в майбутніх хореографів фахових компетентностей в результаті вивчення комплексу дисциплін, серед яких «Методика роботи з хореографічним колективом», «Класичний танець», «Сучасний танець», «Народно-сценічний танець», «Сучасний бальний танець», «Історико-побутовий танець», «Мистецтво балетмейстера» та інші. Аналізуючи стан навчально-методичного забезпечення науковця виявила, що студенти в достатній кількості забезпечені навчально-методичними виданнями з фахових дисциплін, авторами або укладачами яких є викладачі ЗВО. Л. Андрошук виділяє умови для успішного розвитку системи хореографічно-педагогічної освіти в Україні: збереження та вдосконалення неперервної хореографічної освіти (дошкільна, шкільна, позашкільна, вища); структурного і якісного узгодження хореографічно-педагогічної освіти з європейською сферою освіти, модернізації її змісту на засадах аналізу еволюції хореографічно-педагогічної освіти в Україні; забезпечення сталого розвитку хореографічно-педагогічної освіти з метою формування цілісної, активної, соціальної та творчої особистості майбутнього вчителя хореографії в педагогічних закладах вищої освіти; забезпечення державної підтримки спеціальності 014 Середня освіта (Хореографія); підвищення ефективності системи хореографічно-педагогічної освіти шляхом освоєння можливостей, які надають інформаційно-комунікаційні технології.

Крім того, Л. Андрошук у своїй роботі зазначила, що аматорські хореографічні колективи стали невід'ємним елементом процесу розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні на всіх її етапах, осередком хореографічної культури регіонів України, передумовою відкриття спеціальності «Хореографія» в вищих педагогічних навчальних закладах,

середовищем професійного становлення майбутнього вчителя хореографії. Досягнення аматорських колективів підтверджують належний рівень підготовки майбутніх вчителів хореографії та якість творчого доробку колективів бального, народного та сучасного танцю (Андрощук, 2019, 2). Це свідчить про збереження та поширення кращих традицій української танцювальної культури, впровадження передового інноваційного досвіду створення зразків сучасного хореографічного мистецтва.

Ю. Тараненко (2017) досліджує поняття «готовність майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів» як інтегровану особистісно-професійну якість, що має складну багатокомпонентну структуру (мотиваційно-особистісний, процесуально-діяльнісний, творчо-рефлексивний), взаємодія яких забезпечує здатність здійснювати в процесі професійної діяльності формування особистості молодшого школяра як самоцінної унікальної індивідуальності засобами хореографії. Також авторкою розроблено модель підготовки майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів, яка включає теоретичний, операційно-творчий та рефлексивно-оцінний блоки, базується на методологічних засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та креативного підходів і передбачає результат – сформованість готовності майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів (Тараненко, 2017).

А. Григорчук (2020), розглядаючи розвиток народно-сценічної хореографії в сучасній Україні відзначає, що лексика українського народно-сценічного танцю перебуває під впливом декількох тенденцій: збереження стилістики автентичного виконання (притаманно, переважно, ансамблям західних регіонів України), дотримання традиційної техніки народно-сценічного танцю, що склалася в радянські часи (демонстрація танцівниками хореографічної «школи», «культури танцю»; серед характерних рис – масовість, синхронність виконання композицій та ін.), прагнення до граничного академічного виконання. Сучасні хореографи народно-сценічного танцю експериментують не лише з лексикою, а й із композиційно-архітектонічною побудовою творів, шукаючи оригінальні малюнки, драматургічні ходи, образні рішення та ін. Сьогодні хореографи, розуміючи тривимірні можливості хореографічних рішень максимально залучають увесь сценічний простір (довжина, широта, висота), використовуючи як суто хореографічні прийоми (наприклад, підтримки для освоєння верхнього простору, «вертикалі» сцени, чи партерні рухи), так і сценографічні прийоми.

У ситуації масового захоплення сучасними напрямками хореографії колективам народного танцю все складніше, але вдається і далі здійснювати

свою місію популяризації національного мистецтва. В останні два десятиліття мережа закладів вищої освіти, що готують фахівців народної хореографії, значно розширилась, що мало б сприяти підвищенню загального виконавського, педагогічного та балетмейстерського рівня у сфері народно-сценічного танцю, але насправді досить часто призводить до неналежної підготовки фахівців за браком у багатьох закладах кадрового потенціалу, методичного, матеріально-технічного забезпечення та ін. Також не сприяє зростанню рівня підготовки фахівців хореографії постійне скорочення годин на практичні дисципліни, адже специфіка народно-сценічного танцювального мистецтва передбачає колективні форми аудиторного навчання. А. Григорчук (2020) приходять до висновку, що попри строкатість палітри різновидів, напрямів, стилів танцювального мистецтва сучасності, народно-сценічне хореографічне мистецтво в Україні посідає достойне місце і далі розвивається.

Висновки. На даний час функціонування хореографічно-педагогічної освіти в структурі вищої освіти відповідає основним напрямам державної освітньої політики України та здійснюється в нормативно-правовому полі. Розробка освітньо-професійних програм та стандартів вищої освіти зі спеціальності 024 Хореографія сприяли розвитку хореографічно-педагогічної освіти в Україні відповідно до чинного законодавства та вимог ринку праці. Система хореографічно-педагогічної освіти в Україні має 30-річну історію. На сьогодні розроблення стратегій розвитку цієї спеціальності сприяє її модернізації для підготовки педагогів-хореографів нової генерації.

Аналізуючи особливості розвитку хореографічної освіти в Україні, сучасні дослідники концентрують увагу на таких аспектах:

- стратегії подальшого вдосконалення та розвитку хореографічної освіти, підвищення рівня професійної, педагогічної, соціальної та особистісної культури хореографа, які дають можливість визначити вищий рівень професійного засвоєння хореографічних стилів та напрямів, окреслити перспективу їх розвитку і, таким чином, сприяти ствердженню загальнокультурних цінностей і соціально-культурного виховання, освіти, самоосвіти та самовиховання людини через танець;

- роль інновацій у практичній підготовці студентів у системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні, а саме творчий проект, який забезпечує створення сприятливого середовища для ефективної творчої взаємодії всіх учасників практики: викладачів (керівників і методистів практики), студентів-практикантів, учнів;

- фахова підготовку майбутніх вчителів хореографії в системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні, формування у майбутніх

хореографів фахових компетентностей в результаті вивчення комплексу дисциплін;

– особливості та репертуар колективів західних регіонів України, в яких здебільшого збереглися композиції, пов'язані з автентичними першоджерелами, які залишаються орієнтиром для аматорських та професійних колективів України;

– розвиток народно-сценічної хореографії в сучасній Україні, яка перебуває під впливом декількох тенденцій: збереження стилістики автентичного виконання, дотримання традиційної техніки народно-сценічного танцю, що склалася в радянські часи, прагнення до граничного академічного виконання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ніколаї, Г. Ю. & Реброва, О. Є. (2016). Теоретико-методологічні засади дослідження хореографічно-педагогічної освіти в Україні. *Мистецтво і освіта*, 3 (81), 6–12. URL: <http://surl.li/fnuwg>.
2. Ніколаї, Г. Ю. (2013). Тенденції розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції: інтеркультурний вимір. *Мистецька освіта в контексті європейської інтеграції*. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 135–138.
3. Андрощук, Л. (2019, 1). Інновації у практичній підготовці майбутнього вчителя хореографії в системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*, 1–2 (13–14), 211–220. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/8342/1/Androshchuk.pdf>.
4. Андрощук, Л. (2019, 2). Фахова підготовка майбутнього вчителя хореографії в системі хореографічно-педагогічної освіти в Україні. *Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 5(70), С. 9–14. URL: <http://surl.li/nlyvw>.
5. Григорчук, А. В. (2020). Народно-сценічна хореографія в сучасній Україні: мистецькі, педагогічні, організаційні аспекти. *Традиції та новації в хореографічній культурі (до 50-річчя кафедри хореографії Київського національного університету культури і мистецтв)*, 103–105.
6. Тараненко, Ю. (2017). *Підготовка майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів*. (Дис. канд. пед. наук). Бердянськ. URL: <http://surl.li/nfqzj>.
7. Чепалов, О. І. (2013). Мистецтву танцю – широкі наукові обрії. *Культура України*, 42, 62–70. URL: <https://cutt.ly/XVUPNEA>.
8. Чілікіна, Н. (2015). Проблематика сучасної хореографічної освіти. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 12, 298–308. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2015/12_2/39.pdf.

THEORETICAL ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF HIGHER CHOREOGRAPHIC AND PEDAGOGICAL EDUCATION IN UKRAINE

Olha Khvashchevska

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Primary Education Theory and Practice Department

SHEE “Donbas State Pedagogical University”
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-3238-8244
bobr.san83@gmail.com

Volodymyr Kotov
Associate Professor of Music and Choreography
SHEE “Donbas State Pedagogical University”
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
kotovvladimirgrigorovich2209@gmail.com

Abstract. The article highlights contemporary trends and features in the development of choreographic-pedagogical education in higher education institutions in Ukraine. It is noted that the professional training of future choreographers is based on new higher education standards and takes into account integration processes in the artistic field. The specificity of preparing specialists in choreography in various higher education institutions is analyzed, including the presence of separate faculties of choreographic art and the combination of artistic and pedagogical components. Innovative methods of practical training for future choreographers, such as creative projects, are discussed. The article addresses the development of choreology as a science of dance, outlining professional disciplines and conditions for the development of choreographic-pedagogical education. Special attention is given to the role of amateur groups in the professional development of future choreographer-educators. Trends in the development of folk stage choreography, influenced by traditions and innovations, are examined. It is concluded that choreographic-pedagogical education in Ukraine is dynamically evolving, combining the best traditions with modern approaches in the professional training of future choreography experts.

Keywords: art education; choreographic-pedagogical education; higher education institutions; specialty 024 Choreography; professional training of choreographers.

REFERENCES

1. Nikolai, H. Yu. & Rebrova, O. Ye. (2016). Theoretical and methodological research behind the choreographic and pedagogical education in Ukraine [Teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia khoreorafichno-pedahohichnoi osvity v Ukraini]. *Mystetstvo i osvita*, 3 (81), 6–12. URL: <http://surl.li/fnuwg>. [in Ukrainian].
2. Nikolai, H. Yu. (2013). Trends in the development of art education in the context of European integration: intercultural dimension [Tendentsii rozvytku mystetskoï osvity v konteksti yevropeïskoï intehratsii: interkulturnyi vymir]. *Mystetska osvita v konteksti yevropeïskoï intehratsii*. Sumy : Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka, 135–138. [in Ukrainian].
3. Androshchuk, L. (2019, 1). Innovations in the practical training of the future teacher of choreography in the system of choreographic-pedagogical education in Ukraine [Innovatsii u praktychnii pidhotovtsi maibutnoho vchytelia khoreorafii v systemi khoreorafichno-pedahohichnoi osvity v Ukraini]. *Aktualni pytannia mystetskoï osvity ta vykhovannia*, 1–2 (13–14), 211–220. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/8342/1/Androshchuk.pdf>. [in Ukrainian].
4. Androshchuk, L. (2019, 2). Professional training of the future teacher of choreography in the system of choreographic and pedagogical education in Ukraine [Fakhova pidhotovka maibutnoho vchytelia khoreorafii v systemi khoreorafichno-pedahohichnoi osvity v Ukraini]. *Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*. 5(70), 9–14. URL: <http://surl.li/nlyvw>. [in Ukrainian].
5. Hryhorchuk, A. V. (2020). Folk stage choreography in modern Ukraine: artistic, pedagogical, organizational aspects [Narodno-stsenichna khoreorafiiia v suchasniï Ukraini: mystetski, pedahohichni, orhanizatsiini aspekty]. *Tradysii ta novatsii v khoreorafichnii kulturi (do*

50-richchia kafedry khoreohrafii Kyivskoho natsionalnoho universytetu kultury i mystetstv), 103–105. [in Ukrainian].

6. Taranenko, Yu. (2017). *Preparation of future teachers of choreography for the development of artistic and creative abilities of younger schoolchildren [Pidhotovka maibutnikh uchyteliv khoreohrafii do rozvytku khudozhno–tvorchykh zdibnostei molodshykh shkolariv]*. PhD Dissertation. Berdyansk. URL: <http://surl.li/nfqzj>. [in Ukrainian].

7. Chepalov, O. I. (2013). The art of dance has wide scientific horizons [Mystetstvu tantsiu – shyroki naukovi obrii]. *Kultura Ukrainy*, 42, 62–70. URL: <https://cutt.ly/XVUPNEA>. [in Ukrainian].

8. Chilikina, N. (2015). Problems of modern choreographic education [Problematyka suchasnoi khoreohrafichnoi osvity]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*, 12, 298–308. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2015/12_2/39.pdf. [in Ukrainian].

Матеріали надійшли до редакції
05.11.2023 р.